

**PREVENTIVNÍ KONZERVACE
MUZEJNÍCH SB. PŘEDMĚTŮ
ÚVODNÍ PŘEDNÁŠKA**

Mgr. Petr Polášek, DiS.

POSLÁNÍ MUZEÍ

- Získávat
- Uchovávat
- Zkoumat
- Zprostředkovávat
- Vystavovat doklady o člověku a jeho prostředí
- Za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení.

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

- **Muzejní zákon**
122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy
- **Prováděcí vyhláška**
275/2000 Sb. vyhláška MKČR, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.
- **Metodické pokyny MKČR**
Metodický pokyn k ochraně sbírek muzejní povahy a sbírkových předmětů před krádežemi, vloupáním a požárem – č.j.: 10012/2010
Metodický pokyn k tvorbě plánů prevence a ochrany v muzeích a galeriích č.j.: 14.725/2004
Metodický pokyn k provádění některých činností souvisejících s tvorbou, péčí o sbírky a vývozem sb. předmětů do zahraničí – č.j.: 14.639/2002

DALŠÍ PRÁVNÍ NORMY

- **Všeobecné právní normy**
Autorský zákon
Zákon o změně celních předpisů
- **Mezinárodní právní normy**
Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (UNESCO)
Zákon o vývozu některých kulturních statků z celního území EU

VNITROPODNIKOVÁ LEGISLATIVA

- **Režim zacházení se sbírkou**
 - I. a II. stupeň evidence
 - Inventarizace sbírky
 - Trvalé ukládání, ochrana a pohyb sb. předmětů muzea
 - Depozitární řád
 - Badatelský řád
 - Vyřazování předmětů ze sbírkové evidence sbírky muzea

PROFESNÍ ETIKA

- Dokument o profesi konzervátora-restaurátora – KKR AMG (2011)
- Etický kodex pro muzea – ICOM (2004)
- Etický kontrolní seznam – konzervační oddělení V & A muzea (2004)
- Návrh evropské strategie preventivní konzervace, dokument z Vantaa (2000)
- Etický kodex konzervátora-restaurátora – ICOM-CC (1984)
(Committee for Conservation ICOM)
- Dokument z Nara o autenticitě

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY A PROJEKTY

- **Haagská konvence**
Český komitét Modrý štít
- **Projekt mezinárodní organizace ICCROM**
(International Centre for Study of the Preservation and Restauration of Cultural Property)
 - Teamwork for Preventivní Conservation I a II
 - publikace Preventivní ochrana sbírkových předmětů, NM, Praha 2000

VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

- **Konzervace**

preventivní konzervace
sanační konzervace

- **Restaurování**

Konzervátor/Konzervátor-restaurátor/Restaurátor

- **Muzeum/Galerie**

Sbírka muzejní povahy, sbírkový předmět

KONZERVACE

- **Původ z lat. slova „conservō“** a znamená zachránit, zachovat
- **Jiří Zelinger a Roman Kubička** charakterizují konzervaci jako „... odbornou aktivitu v záchraně památky se zastavením či stabilizací přirozených či jiných destrukčních procesů a jejich důsledků, kterým památka podléhá.“
- **Gaël de Guichen** považuje konzervaci za „... každou přímou a nepřímou lidskou aktivitu, která usiluje o prodloužení pravděpodobného života buď celistvých nebo poškozených sbírek...“
- Z praktických důvodů je konzervace dělena na **preventivní a sanační**

PREVENTIVNÍ KONZERVACE

- Systém nepřímých opatření nezasahující přímo do památky. Představuje souhrn opatření, která vedou ke snížení účinnosti negativních vlivů způsobujících degradaci materiálu památky bez zásahu do její hmoty.
- Preventivní konzervace je nejšetrnějším způsobem dlouhodobé péče o památku jak z hlediska ekonomického, tak z hlediska zachování komplexní hodnoty.

SANAČNÍ KONZERVACE

• Sanační konzervace má pouze zastavit degradační procesy. Hlavním předpokladem je respektování hodnoty ošetřovaného artefaktu. Každá fáze zásahu by měla být dokumentována, aby se zamezilo ztrátě informací. Sanační konzervace by měla splňovat v co největší míře zásadu reverzibility.

RESTAUROVÁNÍ

- **Původ z latinského slova „restaurō“** nesoucí význam „obnovovat“ nebo „znovu vystavit“
- **Restaurování je sledem činností, které mají za úkol obnovit určitou kvalitu artefaktu, především estetickou a funkčnost.**

**KONZERVÁTOR/
KONZERVÁTOR-RESTAURÁTOR/
RESTAURÁTOR**

- Vývoj odborné terminologie lze pozorovat na pojmenování odborníka zabývajícího se ochranou muzejních sbírkových předmětů.
- Dokument o profesi konzervátora-restaurátora si mj. klade za cíl sjednotit neutěšenou situaci v této problematice, kdy se různě mísí různé obdoby. Vychází zejména z obsahu činnosti a ustálené terminologie nadnárodní organizace ICOM-CC, které je AMG členem.

MUZEA/GALERIE

- **Muzeum** je dle ICOM instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřená veřejnosti, která získává, uchovává, zkoumá, zprostředkuje a vystavuje doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení.
- **Galerie** je dle legislativy muzeum výtvarného umění

SBÍRKA MUZEJNÍ POVAHY, SBÍRKOVÝ PŘEDMĚT

- Sbírka muzejní povahy je dle legislativy sbírkou zapsanou do centrální evidence sbírek (CES)
- CES je veřejnosti přístupným informačním systémem ve správě MKČR
- Sbírkový předmět je základní jednotkou sbírky muzejní povahy